

DRSLAVICE

Drslavice jsou malá obec silničního typu mezi řekou Moravou a Bílými Karpatami, při řece Olšavě, západně od svého střediska Uherského Brodu a východně od správního sídla Uherského Hradiště. Obec má 440 obyvatel.

HISTORIE

O počátcích obce se můžeme jen dohadovat, není zde nějaké "od" s přesným datem založení, koneckonců ani u většiny našich měst tomu tak není. S určitostí však na místě, kde leží dnešní Drslavice, existovalo osídlení už v době prehistorické, jak dokazují příležitostné archeologické výzkumy. Poměrně významný byl v letech 1954 - 55 nález depotu nástrojů a šperků z doby bronzové (tj. 1900 - 700 př. Kr.) Našlo se zde i sídliště lidu popelnicových polí. Z doby nám časově bližší by se mělo pod Oborou, v blízkosti studánky Kopánka, nacházet slovanské pohřebiště z pátého století po Kr., tedy z doby imigrace našich přímých etnických předků. Obec jako taková pochází ze středověku, z doby určitě dřívější, než je o ní první zmínka. Takové zmínky se objevují nejčastěji v souvislosti s prokazováním vlastnických vztahů (např. kupní smlouva, darovací listina, zápis v zemských deskách). Drslavice jsou poprvé zmiňovány v období závěru vlády Karla IV., v roce 1373, kdy se jmenují Sezema z Drslavic (DE DIRSLAWICZ). Etymologicky je název obce odvozován od Držislava (ves lidí Držislavových). Patrně stejná byla geneze predikátu západočeského šlechtického rodu Drslaviců, který ovšem s naší vesnicí nemá jinak nic společného. Název obce v historických zápisech vykazuje poměrnou stabilitu (větší než například Hradčovice). A tak můžeme číst z roku 1437 - Super villa Drslawicz, 1466- ve vsi Drslawicz, 1492 - se vsí Drslavicí, 1612 - Drslawicz, 1671 - Drslawicze, 1751 - Drslawitz, 1846 - Drslawice. Tedy rozdíly tkví spíše v použitém jazyce - latina, čeština, němčina. V souvislosti s Drslavicemi je třeba zmínit dnes již neexistující osadu- Drslavičky, která je jmenována už roku 1417 (VILLA DRSLAWICZKI MINORIS) - vlastnil je tehdy Artleb z Lipiny. Nacházela se v blízkosti obce. Před rokem 1463 koupil Drslavice Jan z Cimburka, příslušník předního panského rodu, od té doby náležela obec k Uherskému Brodu. Dějiny Drslavic korespondují s obecným děním ve státě a jsou umocněny polohou v blízkosti moravsko-uherské hranice. Proto se obci nevyhnuły průtahy vojska, vždyť středem obce procházela frekventovaná cesta (tou byl dán také urbanistický charakter patrný až do současnosti - domy zde lemují silnici a není zde náves). Ještě v novověku, v 17. a zač. 18. století země trpěla, možná víc, než kdykoli předtím, mimo všeobecné útrapy třicetileté války to byly občasný vpády sedmihradských vévodů rebelujících proti habsburkům a pak Turkům. A tak i drslavjané zažili krušné chvíle v letech 1605, 1663, 1683, 1704 - 1705. Například v roce 1663 bylo zabito 31 osob, odvečeno 37 koní, 31 kusů skotu a 245 ovcí.

Podle lánového rejstříku ze 17. století bylo tehdy v obci 29 osídlených domů, dva byly pusté. Ve 2. pol. 18. stol. zde žilo, jak uvádějí zápisy v matrice 276 lidí dospělých a 65 dětí. V roce 1843 již obyvatel o poznání přibýlo - 187 mužů, 203 žen, obydleno bylo 75 domů. Populační růst nezastavily ani pohromy, jako byla např. cholera v letech 1831 a 1866.

Obec leží v oblasti výhodné pro zemědělství a není divu, že se touto činností živili prakticky všichni obyvatelé. Třeba v onom roce 1843 se zabývalo zemědělstvím 97 rodin, v obci se chovalo 74 koní, 43 krav, 30 kusů mladého dobytka. Bylo potřeba stále více půdy vhodné k obhospodařování, a tak byly v roce 1880 rozorány a rozparcelovány obecní pasinky Čertoryje a Trávníky. Drslavice prý vynikaly chovem dobytka a silných koní (v

roce 1900 - 118 koní, 290 kusů skotu, 139 kusů vepřového dobytka). Pro někoho je možná překvapivá skutečnost vinařské tradice zaznamenané již v 16. století. A ještě v roce 1900 činila plocha vinic 12 hektarů. Likvidaci vinohradů má na svědomí pak i úbytek práce schopných mužů po první světové válce. Na zemědělství byla zaměřena i spolková činnost prožívající svůj "zlatý věk" v 19. a zač. 20. století, tak zde byli sdruženi chovatelé domácího zvířectva (1906), existoval zde potravní spolek Drslav (1887) a meliorační družstvo (1908). Mimo uvedené profesně zaměřené spolky existovaly: čtenářský spolek Metoděj (70. léta 19. století), Domovina (1923), Omladina (1929), Družina katolických zemědělců (1931). V roce 1943 začal existovat atletický klub a také hasiči.

V Drslavicích se nacházel tradičně mlýn, který v hospodářství obce hrál důležitou úlohu. Nejdříve vodní, po přestavbě v roce 1914 parní mlýn a v krátké době poté, co budovu koupil podnikavý František Otto, elektrický mlýn se čtyřmi složenými a dalším zařízením. Ten se stal nejmodernějším v celém širokém okolí. Po válce znárodněný mlýn pracoval do roku 1958, pak jej převzalo JZD a využívalo jako sklad, v současné době je budova opět v soukromých rukou, ale již neslouží svému původnímu účelu. Rovněž zde byla od roku 1928 Orlovského pálenice, zkonfiskovaná 1950 a zrušená 1958. Drslavice měly vlastní školní budovu, dodnes stojící, postavenou v roce 1883, ale ani ta dnes již neslouží svému původnímu poslání, ale je využívána k podnikatelským aktivitám.

Některé výhody poměrů v prostoru obce, podněcovaly na počátku našeho století velkopodnikatele k využití v jejich prospěch. Prvním takovým počinem, který se měl dotknout obce, byla naplánovaná stavba železnice a stavba železničního nádraží. Tyto smělé plány ztroskotaly v důsledku vzniku světové války v roce 1914. Ještě výnosnější mělo být ve 30. letech postavení továrny na punčochy a podobné textilní zboží, které inicioval podnikatel Tomáš Baťa, ale porucha na jeho letadle ukončila naději Drslavic na zařazení mezi nová průmyslová střediska. Baťa jednal i o koupi lesa Obora i se zámečkem, což mohlo mít ještě větší význam než zmiňovaná továrna. Dalším důležitým zásahem v hospodaření drslavských občanů bylo období po okupaci v březnu 1939. Základní složky zemědělské výroby se to ale škodlivě nedotklo. Nábořem mladých drslavjanů, zpočátku svobodných mužů do Německa, klesl počet pracovních sil v obci, takže zvýšené dodávkové úkoly musel plnit nižší počet pracovníků na polích, a to se stále dařilo. Přímé důsledky války se obce nedotýkaly. Zemědělství prokazovalo celkový vzestup, živnosti i když jich bylo málo, přispívaly ke zvyšování životní úrovně a tak se nežilo vyloženě špatně. Ani samotná fronta nepoškodila složky a zdroje hospodářství, takže ihned po jejím přechodu začali lidé pracovat tam, kde přestali. Druhá světová válka zde skončila 27. 4. 1945, kdy padli při osvobození dva občané, jeden partyzán a bylo zajato šest Němců.

Zde se již dostáváme do období, které znají dobře pamětníci, kdy se radikálně mění podmínky života obyvatel. Zemědělství je povoláním již jen pro družstevníky (JZD ustaveno 1955, většinové od 1959, v roce 1963 sloučeno do JZD Poolšaví). Nutno také vzpomenout, že na katastru obce stál až do roku 1981 zámeček, který si nechal vystavět začátkem století Václav hrabě z Kounic. Zámeček byl zbořen, protože ho "noví majitelé" nechali zchátrat, podepsalo se na něm i vandalství lidí z okolních vesnic a nebyl zájem o jeho udržení.

Po náboženské stránce je obyvatelstvo tradičně katolické. Byly však i doby, kdy byla třeba hradčovská farnost, kam patří i Drslavice (pokud byla farnost ustavena), husitskou. A nebo v 16. století, kdy na uherskobrodském panství bylo prostředí nábožensky svobodné, byl v Drslavicích čilý sbor Jednoty bratrské.

V současné době se svým způsobem dění v obci navrácí do atmosféry počátku tohoto století, znovu probíhají jednání o zřízení železniční stanice, při odbočce do Drslavic byla otevřena čerpací stanice, vedle ní vyrůstá průmyslová zóna, a zdá se, že výhodná poloha blízko silničního obchvatu přiláká do obce další podnikatelské aktivity, které přinesou nové pracovní příležitosti, a to přímo v místě bydliště. Dříve spíše zemědělská obec, protože řemeslná výroba nebyla v obci provozována - ševci, krejčí, koláři, kovář, atd. prováděli řemesla jako přidruženou činnost tzv. "na přilepšenou", nyní mění svůj charakter především v důsledku rozvoje soukromého podnikání, ale i vstřícného postoje obecního úřadu, zvláště pana starosty. Takové byly tedy Drslavice zapsané na zažloutlých stranách knih v archivech, jiné, jistě mnohem živější jsou ve vzpomínkách pamětníků, jenom zbývá odpovědět: jaké budou? Podrobnější informace např. o přírodních poměrech obce a jejího katastru, povrchu krajiny, podnebí, půdě, rostlinstvu, živočišstvu, zvycích, atd. je možno získat na obecním úřadě, ve spisech po dlouhá léta sbíraných panem Josefem Zemánkem. Mimo jiné se pan Zemánek zmiňuje o sídelní charakteristice obce a částech obce atd. Zajímavé jistě pro někoho mohou být podrobnější informace o hospodaření občanů Drslavic, neméně zajímavé jsou doplňující jména - přezvíska, typické pro Drslavice, kterých se užívalo běžně bez urážky na cti. Bylo to mimo jiné z praktického důvodu, protože převládala stejná příjmení jako Hrboš, Chvíla, Prchlík, Šobáň... a bylo je třeba rozlišovat. Tak tedy komu patří (patřilo) Mexiko, Voják, Janek, Závodský, Opálecka, Ošivečka, Brčko, Macůr, Papuláč, Gazda, Tetulák, Lord, Borenda, Čáčor, Sakne, Bagoš, Mamlas, Šabla, Kolohnát aj.? Co říci závěrem? Snad jenom citovat ze spisu pana Zemánka:

"Typický drslavjan byl upřímný, dobrosrdečný, veselý..."

Obecní pečeť: vpravo krojidlo, vlevo vinařský nůž, nad nimi tři kvítka. Nápis - "PECIET. POCT. DEDINI. DRSLAWSKE."

ZAJÍMAVOSTI

První zmínka o obci je z r. 1373.

ZAJÍMAVOSTI

Kaple na návsi

Socha sv. Floriána

V novodobé čtvercové ohrádce čtyřboký sokl s rytými rámy. Na přední straně letopočet 1 7 7 7 . Sokl ukončen vyloženou profilovanou římsou, na ní podnož s lucernou, na podnoži socha světece v podživotní velikosti v kontrapostu, pravé koleno vytlačeno. Světec oděn v šat římského vojína, plášť splývá za zády k zemi, zachycen za pravou paží, cíp přichycen u levého boku. Pravá ruka pokrčena drží mušli s vodou, kterou leje na hořící dům za jeho pravou nohu. Levá ruka pokrčena zdvižena vzhůru, drží žerď s praporcem. Hlava skloněná a pootočená k levému rameni. Tělem probíhá esovitý pohyb.

Sušírna ovoce

Význačná budova, konec 18. století. Přízemní drobná stavbička s dispozicí pozůstávající ze tří částí.

Dům č.p. 105 (bývalý mlýn) - památka lidového stavitelství z 18. století.

TURISTIKA

Přírodní památka Terasy – Vinohradné

Terasy – Vinohradné (přírodní památka, 7,3 ha) – bývalé sady v terasovitém uspořádání s bohatým výskytem teplomilných živočichů a rostlin.

Geologie

Geologickým podkladem jsou paleogenní zlínské vrstvy račanské jednotky magurského flyše. Místa jsou návěje spraší. Půdní pokryv tvoří kambizemě. Lokalita je bohatá na teplomilnou flóru, např. prostřelenec křížatý, úložník vstavačový, kozinec cizrnovitý, bílojetel bylinný, černohlávek dřípátý.

Lesnictví

Území je vedeno jako bezlesí.

Zoologie

Jde o jednu z nejcennějších lokalit hmyzu v okr. Uh. Hradiště, žije zde např. modrásek hořcový, okáč voňavkový, ohniváček černočárný, otakárek fenyklový a ovocný, můry, píďalka Perizoma lugdunaria, aj....

Historie a kultura

Sady a pastviny byly vytvořeny vykloučením teplomilných doubrav. V průběhu 60. až 70. let byly postupně opuštěny a začaly zarůstat náletem dřevin.

Přírodní rezervace Vrchové – Chrástě

Základní údaje: Stepní až lesostepní stráň přecházející v les, 1,75 km sv. od obce Drslavice, k. ú. Drslavice, V: 21,0074 ha, n.v.: 200 - 330 m.n.m., Z: Nařízení Okr. úřadu v Uh. Hradišti č. 19/2002 ze dne 16. 9. 2002.

Motiv ochrany: Komplex původních květnatých luk, pastvin, sadů a teplomilných doubrav s výskytem vzácných druhů rostlin a živočichů.

Geologie, půdní poměry: Podkladem území je zlínské souvrství račanské jednotky magurského flyše (flyšové vrstvy s převahou vápnitých jílovců). Půdy jsou jílovitohlinité, náchylné k sesuvům.

Botanika: Na bezlesých místech se vyskytují zbytky teplomilných luk s porosty válečky prapořité (Brachypodium pinnatum). Ze vzácných druhů rostlin se zde vyskytuje např.

prostřelenec křížatý (*Tretorhiza cruciata*), len tenkolistý (*Linum tenuifolium*), čestec (úložník) vstavačovitý (*Pseudolysimachion orchideum*), ožanka kalamandra (*Teucrium chamaedris*), rozrazil ožankovitý (*Veronica teucrium*), mochna bílá (*Potentilla alba*).

Zoologie: Lokalita je významná i výskytem vzácného hmyzu, především motýlů: ohniváček černočárný, otakárek fenyklový a ovocný, žlutásek barvoměnný, modrásek hořcový, okáč voňavkový, mūra *Xestia castanea* a *Eugrapha sigma*. Ze vzácných brouků je zde např. roháč obecný, tesařík piluna a krasec třešňový.

Lesnictví: Celé území bylo původně bezlesí. Vzhledem k dlouholeté absenci kosení a pastvy dochází ke spontánnímu zarůstání hlohem (*Crataegus* sp.) a trnkou (*Prunus spinosa*), v okrajích je pak již vytvořen souvislý lesní porost.

ZDROJE

Zlínský kraj, města a obce zlínského kraje – vydavatelství Proxima Bohemia s.r.o
www.drslavice.cz

LITERATURA

Průvodce po Čechách, Moravě a Slezsku: Slovácko – Uherskohradištsko. Soukup & David 2006, s. 89-90

SIROVÁTKA, Oldřich: *Lidové balady na Slovácku*, sv. 2. Práce Slováckého muzea, Uherské Hradiště 1965

JILÍK, Jiří – Moarch „Miško“ Eveno: *Rebelové proti všednosti*. Ottobre 12, 2003

MUSIL, František – PLAČEK, Miroslav: *Zaniklé hrady, zámky a tvrze Moravy a Slezska*. Libri 2003, s. 113-115

SPATHOVÁ, Jana: *Nemovitě kulturní památky jižní Moravy*. Sv. 8. Brno 2000, s. 35